

~~NON FARRUGIAS~~
SAC. Y. YELLA
Cappillan fli-Sptar ta Santu Spirtu
TA MALTA.



IL BEATU ANDREA CONTI
TAL MINURI CONVENTUALI
DRAMMA SAGRU



PJ9698.3
.V45B5
P.B.204

MALTA
Stampat għand Giov. MUSCAT,
48, Strada Mercanti - VALLETTA.

P.B. 13.5

SAC. Y. VELLA

Cappillan fli-Sptar ta Santu Spirtu
TA MALTA.



IL BEATU ANDREA CONTI

TA LEULINI ORDINI FRANCISCAN

IMSEJJAH

TAL MINURI CONVENTUALI

DRAMMA SACRU F'GHERBA ATTI

TIFCHIRA TAC-CENTINARIU TIGHU

1 Frar 1902.



MALTA

Stampat għand Giov: MUSCAT,
48, Strada Mercanti — VALLETTA.

LILECH O MAHBUB PRO ZIU

P. Nudest Sapian, D. P.

TAL MINURI FRANGISCANI IMSEJHIN CUNVENTUALI

LI IL PERSUNA HELUA U KADDISA TIGHEC

GHADA F'GHAJNEJJA

GHALCHEM ILECH BOSTA SNIN

TITHENNA FIS SEMA

B'XIEDA TA IMHABBA LEICH

U LEIN L'ORDNI IMKADDES TIGHEC

LI GEUUA KALBI GHANDU L' AKUA POST

U GHALIEH PRONT BIEX INCIARCIAR DEMMI

DAN IC-CCHEICHEN CTIEB

NATI

R. I. P.

D A H L A

Il Beatu Andrea Conti fil hajja u egiubiet.

SUNETT.

Nisel ghani (1) flisbah fiur ta zghozitech
Hallejt id-dinja u inhbejt fil Conventi (2)
Ghammart fil gherin imnein xandart kdusitec (3)
Cont titbiccer bil flagelli u bissaum frequenti (4).

Il-lbies ta Cardinali u l'ghana hallejt (5)
Bil gherf tas-Sema stghaneit
Cotba ta tifhir lil Vergni Maria sauuart (6)
U tiur mejja fl'aria tajjart (7).

Huta f'serp tal bizgha ibiddel (8).
F'lakkal tax-xitua is-sigar il frott jghatu (9)
In-nghar issfi, lis-Sultan fil hena ibiddel (10)

Bil kauua tighu l'ghadu ibazza
Mil bniedem ghal dejjem iħarrab
U ighacches bl'ahhrax din ir-razza (11).

TIFSIR

- (1) Tuelid f'Anagni, min famiglia lactar għania tal Conti ta Segnif fis-sena 1240.
- (2) Għammar fil Conventi tal Conventuali ta S. Frangisc ta Anagni u ta S. Laurenz fil Pigliu.
- (3) Chin igheix geuua l'ghorien; ghada tinsab fil Pigliu il grotta tighu.
- (4) Uara 420 sabu bcejjec tac-ciliziu imuahħlin f'ghadmu.
- (5) Il Papa Bonifaciu VIII Niputi tighu fis-sena 1295, ried jghamlu Cardinal.
- (6) Chiteb trattat sabieħ *De Partu Virginis*.
- (7) Bis-sinjal tas-salib ikaijemp it-tair misiur, li gibulu biex jecol.
- (8) Il Papa bghatlu il hut rigal, is-serv haba uahda biex iehoda, mita mar isiba saret serp.
- (9) Fix-xahar ta Jannar, is-sigiar tghau il frott u bghatu rigal lil Papa.
- (10) B'talba heles mil Purgatoriu ir-ruh ta Carlu I Re ta Skallia.
- (11) Chien icheċċi id-demonii mil invasati.

P E R S O N A G G I

1. Il B. Andrea Conti, iben ta
2. S. E. Stifnu Conti ta Segni.
3. Benard, camrir antic tal Conti.
4. Mr. Giuseppi Conti, cugin tal Beatu, Prelat fil Palazz tal Papa.
5. Vitalianu ta 12 il sena } Ulied Clement procuratur tal
6. Brunu ta 10 snin } Conti f'Segni
7. P. Tonin Guardian tal Cunvent, u Confessur tal Beatu.
8. Fra Frangise, l'Aje.

Paggi u famigliari.

Daun il hueijeg isiru fil palaz tal Conti Anagni, u fil Cunvent tal Pigliu (Provincia ta Ruma)

Ir-Religiusi u il Beatu huma Frangiscani min dauch li jilbsu l'issued.

Iz-zmien tighou is-seculo XIII.

Din id-dramma hia mehuda mid-dramma taliana tas-Sur
ELEONORU GIZZI.

LEUUEL ATT.

L' EUUEL XENA

Sala imžeina seuua, bil gallaria. Fin-naha tax-xellug ta dauc li icunu iharsu, quadru cbir, ritratt ta omm il Beatu. Siggijet, immueijed tal cauba, u ħueijeg oħra.

BERNARD liebes ta dac iżmien.

Bernard Eh! pacienza cbira trid fid-dinja! ColloxB għal-xein Bernard..... xiaht..... imma..... trid u ma tridc.....emm bżonn tahdem. Ua hei għaunejn deijem ricevimenti; billeil u binhar sejjer deijem. Issa geijn cavalieri, issa għorrief, issa nies ta l'armi, issa cardinali. Bir-ragiun, si capisce.....din famiglia nobili. (*jekaf ftit mixx-ghol.*)

Mita nokħod nahseb, donni noħlom, u frattant ġe cosi: ili erbghein sena imdahħal mahhom, Dio mio, chif jghaddi iż-żmien! u għal grazzia t'Alla nista ngheid li deijem cont content.

Din il famiglia collha nies kaddisin ! Eċċu ir-ritratt tal-mahbuba Sinjura tighi, Alla jatja il-ġenna ! Mita nara dan ir-ritratt jatini il bichi ! X'ingheid imbghad min dac l'anglu tal-kdusia li hua P. Indri ? X'kalb nobbli ! Min mita nakas min aun geu, donnu spida colloxB. (*jarġa jibda iahdem*) Ried imur jingħalak emm f'dae il convent.....halla l'ghana u is-sinjuriakal, addiu għal culħatt u għal colloxB. (*ir-rocca ma siggiu u jakilbu*) Santa pacienza ! issa, issa. (*ierfghu*)

IT-TIENI XENA.

STIFNU u lis-stess.

- Stifnu* Bernard, x'inti tghamel ?
Bernard Sur Conti, l'obbligu tighi. Collox seuua, esatt... collox f'postu.
Stifnu Già, is-solitu tighac. Taijeb collox seuua, titħabatċi iż-żejjed, jahasra !
Bernard Trič nghanillec xi haġa oħra Sur Conti ?
Stifnu Xejn għal issa. (*Bernad jakbad seijer*) Isma isma bil hak, Bernard.
Bernard Comandi, Sinjur.
Stifnu Nixtiek uisk li nara dauc iż-żeug tit-tfal tal procuratur tighi ta Segni, Vitaliano u Bruno, mur gibomli malair, ghaliex mita icunu aun jatuni piacir, jadduli iż-żmien u in-nervi collha. Daluakd inservic Sinjur. Nafu taijeb lis-Sur Chelment, niftacar taijeb.....

IT-TIELET XENA

STIFNU.

- Stifnu* X'gemma ta serv hua dan Bernard ! Cliemu uara il meut tal maħbuba marti jinżel f'kalbi bhala balzmu. Nokogħdu ftit bilkieda. Di già għaddeu tliet-tijem, u għadni.....eccu ghada aun littra. (*jarfahha min fuk il meida*) għadni ma irrispondeic lil maħbub Chelment, il procuratur tighi ta Segni. Din il belt min deijem chienet cbira, nobbli u sabiha; in-nies taħha huma collha ta kalb tajba !

Jena min razzti deijem għandi x'naksam mah-

ħom, chem ucoll bil hbieria, ghalec naf seuuak x'nies huma. Niftacar deijem f'dac iż-żmien li kont immur emm flimchien mal mahbub tighi Andrea. Dan chien jibka scantat fuk die is-sabiha veduta, sgur li ħatt ma ighaddi lil din il mahouba tighi Anagni, già belt principali ta Ernici.

IR RABA XENA.

VITALIANU BRUNU *u lis-stess.*

Vit: u Bru: Għaun aħna Eccellenza.

Stifnu Ejjeu maħbubin uliedi, ghokodu feini, għaun irriteom. (*jokodu bilkieda*) Tgharfuh dan il-carattru? (*jurihom l'ittra*)

Vit: u Bru: Tal papà, tal papà!

Vitalianu X'ahbarijet ghanna, Sur Conti?

Stifnu Ahbarijet taiba. Jixtiek jaf chif intom u jistennicom mill'actar fis.

Brunu Iva immorru ma indumux, iżda kabel irridu narau il Patri Indri.

Vitalianu Sigur, imħabba fieh geina. Ghaliex il papà kalilna hueiġeg cbar fuku: kalilna li hu sabieħ donnu anġlu, gharef, u pingiulna tuil u sabiħ, insomma bħala bniedem li ma ionksu xein u li issa jinsab.....

Stifnu Mghaluk f'Cunvent.

Brunu (*ikum*) Iva, imma jena irrid narah, irrid narah u imbusu, u imbusu ħafna hafna.

Stifnu Tarauħ: jena nghamel chem niflaħ biex niccontentacom. Iżda cunu afu, li hua culma ghamel għamlu biex jinheba minn ghainein in-nies, ftit u xein iħob jider.

IL HAMES XENA.

BERNARD u l'ohrain collha.

(Tinstama ic-ċencell il kampiena tal bieb)

- Bernard* Ecellenza, uaslet u uakfet uara il bieb carrozza sabieha, geja min Rnma, jec ma niżbaliah min daue li jigu sihom il cbarat tal Korti tal Papahua veru giè Monsignur D. Giusepp.
- Sitfnu* (*ikumu il coll*) Chif jista icun? il cugin tighi?
(Bernard jarġa imur iħares)
- Bernard* Iva, iva, hu, hua tasseu!
- Il coll* Immorru nilkouh. Ah, x'ferh. (*il coll jinżlu jilcouth*)
- Bernard* Jen ma nafx x'nibda nghamel (*jibda idur mas-sala*) ma nafx tasseu x'nibda nakbad nghamel!
 Santa Pacienza!

IS-SITT XENA.

*Mons. GIUSEPP bis-seguitu tal paggi, li igibu ir-riгali,
 u l'ohrain.*

- Stifnu* Ben venuto, cugin mahbub ta kalbi,—ah x'pia-cir kied tatini! (*Jintanku flimchien u jitbeusu. L'ohrain iselmulu*)
- Giusepp* Nirringazzia lil culhatt. Niehu għost (*idauuar uiċċu lein il Conti*) narac kauui u shih. Jena geit ingiblec ahbarijet taiba: il famiglia tal Conti Segni ma iddumx ma teun onorata b'lakua gloria li tista tingħata fid-dinja. Intant o mah-bub cugin tighi, ilka dina id-decorazioni illi il Papa Bonifaciu VIII għoġbu jibghat-lec. (*jatik*

- hannika sabieħha tad-deheb, u Stifnu malair jilbisa.)*
- Bernard* (*jersak hdein Mons.*) Ippermetti, Monsignur, li antic serv fidil tiae..... (*ibuslu ideiħ*)
- Giusepp* Oh niftacar fie seuu! Inti it-tuajjeb Bernard. Tasseu li iż-żmien għalik ma hua xein: dejem f'saħteċ, dejem fuk ruħec, donnoc ghadec żažu. Tasseu għal grazzia t'Alla, ma nistax niċħad; imma bdeit inhoss għmielu it-tokol taż-żmien fuk spallejja.....
- Giusepp* U daun is-sinjuri giovinotti min huma?
- Stifnu* Huma żeuġ tfal tal procuratur tighi ta Segni. Jixtieku jarau il P. Andrè: geu għandi, u jena żammeitom bil kalb. — Isa Vitalianu u Brunu busu l'idein ta Monsignur.
- Vit. u Bru.* I nostri dovuti rispetti, Eccellenza Reverendissima. (*ibusulu ideiħ*)
- Giusepp* Bravi uliedi, b'sinjal ta imhabbt naticom il benedizioni tighi. Nakra fuk uiċċecom iż-żebu. tas-semplicità tħġiex, u tidru tasseu li intom min Segni.
- Stifnu* Issa il palazz collu hua a disposizioni tiac, o maħbub eugin, u tas-segħiġi tiac ucoll. Imxu immorru. Nghaddi kuddiem, ippermettuli.

IS-SEBGHA XENA.

BERNARD—VITALIANU U BRUNU.

- Bernard* Cul darba li haun jigi Mons: Giuseppi igib mighu cul-xorta ta rigali, u x'rigali! L-ekhar li gie, gieb certu hut ohxon, piacir tarah, ighax-

kec. U chem chien tajjeb! U bosta huejjeg ohra
Bizzejjed. Uliedi joghgiobcom tgheinuni nakra?

Vitalian Bil kalb collha, arana mighech.

Vita:u Bru. Isa-imxi!

Bernard. Chem huma bravi daun it-tfal! Inti, Brunu, arfa il huejjeg l'actar hfief; ghaliex inti ghadech žeghir. Bil mod! Bil mod! tithabtux uisk, pianino, pianino.....li ma tiehdux xi rih. Jecc icun jaf il Conti Stifnu, jatini hasla u ghandu ragiun. Haun tant min jahdem, servi, nies tad-dar! Izda it-tfal iħobbu uisk jahdmu mita ighamlu dac li jakblilhom. Kalbi tgheidli li haun rigali ebar — Molto bene tajjeb uisk! bravi (*iħares lein daun it tfal*) Eċċu bghakalna din il valiggia (*jipprova iciaklaka*) Is-Sagristia chem hi tkila!

Vital: Nipprovau nerfouha it-tlieta u sigur li jirnex-xilna inuassluha.

Bernard Benissimo! (*Jakbdu sejrin jerfghuha*) Ghalina! mela ma ticciaklakx? ueħlet ma l-art! X'fha gio fiha? Armau curaġġ, uieħed, tnein tlieta. (*jerfghuha*) Flahhar gibniha! sejrin seuua! (*Fil uakt li imxeu iuakkghu il valiggia f'nofs iss-sala*. *Bernard jaka fuka, Vitalianu u Brunu, ihallu ix-xena jidher jerġgħu jigu malair, Santa pacienza!* Santa pacienza!

Vitalian Isa nerġgħu nerfghuha: ma hix htia tghana.

Bernard Tasseu, imma intom hallejtuni, u min fuk thaktu bija. Isa nerġgħu nerfghuha (*jerfghuha u ikeghħduha f'posta*) Nizzu hajr l'Alla! Issa imsu mighi, halli naticom xi haġa tax-xogħol li għamiltuli.

Vital u Br. Bravu, bravu Bernard tagħna!

IT-TMIEN XENA.

MONS: GIUSEPPE, STIFNU, P. TONIN u FRA FRANGISC:

Gius: Nixtiek chiecu li Vostra Reverenza (*ihares-lein P. Tonin*) tgheidli xi haġa fuk il ḥajja li kighed ighaddi P. Indri, sabiex jena incun nista nghida lil Papa Bonifaciu VIII. U imbghad nixtiek, u nixtiek uisk nara lil dan il maħbub Cugin tighi.

P. Tonin (*igheid lil Aich*) Isa malair fittex mur gib lil P. Indri, il maħbub u il gloria tal Convent tghana, gheidlu li is Superior iridu.

F. Fran: Daluakt teun servut. Ghadni chif rajtu għar-repteih kuddiem il Crucifis, jitnighed il hena tas-Sema. (*imur*)

P. Tonin (*Cul ħatt bilkiegħda*) Sigur li katt ma cont nispiccia, chiecu cont ngheid l'għegiubijet collha tal hajja taz-ziu tal Papa; nghid biss li sa min zghozit u dahal fl'Ordni Serafiċu tghana, u fieh dejjem chien mudell ta prudenza u kdusia. Dich l'imhabba tighu għas-solitudini, dich l'orazioni continua tighu, juru bieċ-ċiar li P. Indri ma ux maħluk għal ghana tad-dinja, izda għal ghana tas-sema. Imbghad hua ifitdex dejjem biex ighamel ix-xogħol l'actar bax u vili, u min dan jituarrab biss meta jisima il vuċi ta l'obbedienza.

Gius: Jena nistaghgeb għal dan il cliem, nista nghid li lis-Spiritu tas-Serafiċu t'Assisi tasseu li insab f'dan P. Indri tghana. Ghaliex ma ifittixx b'lief li jitgħalleml il virtù tighu.

P. Tonin Eceu arauh gej.

Gius: Alla tighi, x'kighed nara liema sura maestusa u fli stess hin x'umiltà? ah chem tas-seu tixraklu il porpora cardinalizia!

ID-DISGHA XENA

P. INDRI, FRA FRANGISC ma l'ohrain

Jasal P. Indri ideiħ fuk sidru u culhatt ikum)

P. Indri Ieun imbierech l'isem imkaddes t'Alla!

Culhatt Ghal dejjem.

P. Indri Gejt imsejah mill' obbidienza ghalecc arani kud-diemech o missier mahbub tighi!

Stifnu Ibni kalbi! (*ighanku lil xulxin*)

P. Indri Chelli ghal darba ohra nifress din l'art li jena ghal collo abbandunajt!

Gius: Ghal din il beusa nersak ucoll jen, jena ucol imissni dan nghamlu bhala cugin tigħec (*ighanku*) Ara daun id-decorazionijet huma ghallie (*johroġ collana sabiha*) u dan is-Salib ucoll bghatomloc iz-ziu il Papa, b'sinjal ta l'imhabba li għandu leich,

P. Indri Bil kalb collha, o Cugin mahbub tighi, jena naccetta din ix-xbiha ta Sidi Gesù, u nistrangiha ma kalbi, (*jiħu is-salib ibusu, ikeghdu ma kalbu, u idendlu fil curuna*) izda daun id-decorazionijet l'ohra ma humiex ghaliha, jena ma inix ħlief trab u irmied, ma jisthokkuli bl'ebda dritt, jena l'ghar bniedem li haun fid-dinja. Nizzihajr mil kieh ta kalbi lil Papa, u nitolbu il Barca papali tighu sabiex biha icolli forza fil guerer ta din l'art.

- Gius:* (*ihares lein il Conti*) Xi hsibijet sublimi!
Cliemu ghaggibni.
- P. Indri* O missier tighi mahbub. Alla biss hua xida ta l'imhabba u ir-rispett li gibtelec u nibka ingiblech. Oh! chiecu cont tista tara x'ghandi geuua kalbi. X'ferh chien icolli, chiecu cont nista nghid mas-Seraficu Missieri: Alla tighi u tighi collox! U issa nitlob lilec o Cugin mahbub tighi: Li tgheid il Papa; ziue Indri, mixhut ghar-recuptejh kuddiem it-tron imkaddes tighec, itlob l'Alla jatic id-daul u is-sahha biex tmexxi id-dghaisa ta Pietru, ghaliex barra minnha hatt ma jista isalva. (*houn jinstama id-dak tal kampiena tal Convent*) Il vuci ta l'ubbidienza keghda is-sejahli. Addiu papa ta kalbi, addiu cugin mahbub tighi. Fit-talb taghcom ftacru dejjem fl'imsejchen Indri taghcom (*imur flimchien ma l'Aich*).
(*mistghageb*) O ruh kaddisa, Addio!
- Stiefnu* Addiu ruhi ibni!
- Gius:* Sur Conti, jena digià għaraft collox. Malli nasal Ruma, ngheid dac collu li rajt u smajt lil Papa.
- P. Tonin* Chem hua hagia zgħiera dac li inti rajt, min dac li Alla għoġbu jghamel fil persuna ta P. Indri, iben mahbub tal Conti Stefanu.
- Gius:* Inti Sur Patri jecc jogħgħboc fittex urieħ il hsieb tal Papa li għandu ghaliex, u is-Sinjur Conti ma jonkos bhala missier u li ma jghalux jobdi lil Papa Cugin tighu.
- P. Tonin* Jena nagħmel chem nista, biex nakta ix-xeuka ta culhatt; izda P. Indri hsiebu xejn ma hua fl'unuri u id-dignitajet tad-dinjja, hsibu biss fil gloria tal Genna.

IT-TIENI ATT

(Xenariu bħal ta l'eueel att)

L'EUEUEL XENA

(STIEFNU bil kieghda, jispiccia il chitba.)

Stifnu F'ħajja t'Alla fl'ahhar hlist ucoll din il biceia; u ecc Clement ieun cument, u actar iennu cumenti u jisfirhu uliedu, ghaliex jixtieku uisk li jokogħdu xi ftit iħor mighi, u ecc jerġgħu jarau il P. Indri.

IT-TIENI XENA

(BENNARD u li stess)

Bennard Buon giornu Sur Conti jena dejjem ai tuoi comandi.

Stifnu Buon giornu lilech ucoll. Brunu u Vitalianu fein huma? Bħal dan il hin, dejjem solitu icunu ma duari. Mur f'camritom, u ara x'inkala għaliex il lum id-dauru.

Bennard (*igheid bejnu u bein ruħu*) Uhelt jen... narau chif sejjer neħlisa?... Sur Conti... jahtiġ... collox irid jaf... Ahjar mi'l eueel ngheidlu li storia chif inhia.

Stifnu (*ikum*) Ma x'giara?

Bennard Xejn colloxx seuua (*il Conti jargia imur jokghod*) Nghidlu il hagia chif inhia, Dauc l'imbirehhin ta tfal ilom jissiccauni biex jarau il P. Indri, jena inħobbom daks uliedi, xtakt naktagħlom xeuxikitom, imma trid hafna permessi. Jena kghatt nahseb bejni u bejn ruħi, u ghed: P.

Indri ikaddes fil ghodu emieni, ghalech komt malair mid fuk is-sodda, ilbist bhal miġnun, mort fil camra tat-tfal u Vitalian u Brunu... Brunu u Vitalianu ghazzinin ghadcom riekdin Kumu isa immorru għand P. Indrì kighed ji-stennicom. Issa ahseb int Eccellenza, malli semghuni insemmi il P. Indrì chif taru missodda, libsu malair fein darii u bdeu ighajtu feinu?! feinu?! Imxu il Convent kighed jistenniecom. It-triek belougha, chem ili ngheidlech uasalna, malli beda ibexbex conna digià emm. Il Patrijet chieni icantau; chem icantau helu! Jena imbghad tlaktom f'idejn Fra Francisc u dauuart uicci l'haun biex xhin tkum Int in-eun mighech, u hecc imseichnin ktaitilom xeukitom. Chem huma bravi dauc it-tfal! Issa Eccellenza jecc għamilt hazin ahfirli.

Stifnu

Tajjeb, tajjeb, ma nistax ma imfahħarx l'ghakal tighech, hsibta seuua.

Oh is-serv fidil tighi Bernard (*ikum itap-taplu fuk spaltu*) chem għandu ghakal. Issa irrid, li dauc ir-rigali collha li gibli il eugin Mr. Giuseppi, tohodom lil P. Guardian, u ikassam-hom chif irid u jghoġbu.

Bernard

Tajjeb uisk. Ma tafx imma x'rīgal tgha lili, x'manca chem hia sabiha klajt jena min għand Mr. Giusepp. Isma jena xejn ma nahbilech; hares ara chem huma zbieh (*jurihomlu*) tant flus tad-deheb (*jakghulu min ideiħ*) Santa pacienza! Ara x'jigru dan baka jonkos issa li nitlifhom.

- Stifnu* Nifrahlech, tasseu li timmeritahom!
- Bernard* Sejjer nghamel dac li icemandajtni. (*beinu u bein ruħu*) S. Maria katt irpos ma haun gio din id-dar. Din id-darba ma insejjahx lil Brunu u il Vitalianu biex igheinuni, ghalix chiecu addiu rigali!

IT-TIELET XENA

STIEFNU u FRA FRANGISC.

- Fra Fran.* Sur Conti i miei assequi! Is-superiur tighi, baghatni biex inuassal lil daun iz-zeuġ gioventur, haun f'darech.

Stifnu Fein huma?

Fra Fran. Arahom gejin. Fit-taraġ intakghu ma Bernard kaghdu jifirħu bih.

Stifnu Sigur, Bernard ihobbom ħafna u huma ucoll.

Fra Fran. Nitolboc li ma tihux fastidiu. Sejjer natic daun l'oggetti li il Cugin Mr. Giuseppi halla għal P. Indri. (*jicconsinjalu caxxettu*.)

Stifnu (*beinu u bein ruħu*) U ankas daun ma irid izom! inzommom jen bir-rekka collha.

Fra Fran. I miei rispetti, Eccellenza.

Stifnu A rivederci Fra.

IR-RABA XENA.

STIFNU VITALIANU u BRUNU.

- Vitalianu* Bon giornu Sur Conti, bon giornu, F'lahhar rajnih il P. Indri.

Brunu Chem frahna, chem frahna x'hin rajnih!

Vit. u Bru. Issa chem ahna cuntenti!

Vitalianu Li ma chienx Bernard ma conniex narauh ecc malair!

- Stifnu* Tajjeb, tajjeb, okogħdu quieti u ghiduli xi haġa.
(*jokghod bil keghda*)
- Brunu* Ah chem hua sabieħ, u chem kalilna huejjeġ sbih
- Vitalian* Jena xtakt nibka imbuslu idejh, u hua dejjem
idejh fuk rasi, u donni għadni nisimghu ichel-
limni.
- Brunu* Lili ucol kighed idu fuk rasi, u kalli: Bravo
figlio!
- Vitalian* Eeccu ara Sur Conti, chem huejjeġ zbieħ tani
(*johroġ mil buiet cotba zghar, curuni, santi.*)
- Brunu* Lili ucol tani, lili ucoll tani! (*jgħamel bħal l'ihor*)
- Vitalian* Daun huma cotba tad-devozioni, u kalli li
għandi nakrahom culljum, din curuna tal Ma-
donna, u dan Crucifiss.
- Brunu* (*jagħmel ta bir-ruħu jibchi u jituarra*)
Jena ma nistax nitħellem bieħ, dejjem irid
jithaddet hua!
- Vitalian* U l'istess tgħamel int, mita nitħellem jen.
- Stifnu* Uliedi okogħdu quieti, complu għeiduli xi
hagia min dac li rajtu u smajtu, jena nieħu
gost nismagħeem.
- Erunu* Tani daun is-santi tal Madonna u ta S. Fran-
gise. Ara sur Conti chem huma zbieħ! (*juri-
homlu*) kalli li il Madonna hia Ommna, għal-
eċċi ghanna nitolbuha tikaf magħna.
- Vitalian* Mita P. Indri chien jithaddet fuk il Madonna
uicc ċhien isir bħal xrara nar, u minnu hargiu
dannom ir-raggi.
- Brunu* Kalilna biex incunu obbidenti u rispettusi
lein culhatt. Oh chem hua sabieħ P. Indri!
nixtiek nargia naraħ.

- Vitalian* Iva jena ueoll irrid nargia narah. Turiulna darba ohra sur Conti? Inti thobbna tant!
- Stiefnu* Iva tahsbu xein, uliedi ghezis. Keghdin taraū din l'ttra? (*jurihilom*) din hia ghal papà taghcom, tlabtu biex ihallicom coċċe ihor mighi. Issa jecc tridu tictbulu xi hagia fiha intom stess, actar jehu piacir.
- Vit. u Bru.* Grazie mille, Sur Conti.
- Vitalian* Mita incunu mighech, kiesna mal papà.
- Stifnu* Tajjeb, issa morru ictbu, u okogħdu quieti. Id-dumux

I L H A M E S X E N A.

VITALIANU u BRUNU

- Vital.* Issa li ahna uhudna, irrid ngheidlee xi haġa. Il Conti ihobbna tant, u inti tghamel ecc, dejaktu?
- Brunu* Min jen? (*jaghmel xi massa*).
- Vital.* Inti dejjem għandee ragiun! Tajjeb x'sejrin nietbu f'din littra lil Papa?
- (*Jehu l'ittra u jokot bil-kieda*).
- Brunu* Aħseb ftit.
- Vital.* (*jakbat il-pinna biex jicteb*) Neidulu li ahna taibin (*iecteb*) li ahna cumenti uisk... li rainih il P. Indri.
- Brunu* Tajjeb uisk, għeidlu ucol, li P. Indri hua seu seu chif kalilna hua, sabieħ, kaddis ecc. u li tghana hafna rigali, li nibghatu hafna beus lil mamà; għeidlu ucol... (*Dan il-cliem igħeidu bil-ghaqqa*).
- Vital.* Bil mod! stenna! dauuartli rasi!

- Brunu.* Ftacar ucol, isselli ghalih a nom ta Benard, u gheidlu li dan...
- Vital.* Tajjeb uisk. Collox lest, biz-zejjet.
(*Jghalak l'ittra*).
- Brunu.* Chif gherfixt collox malair! Ctibt collox? ma inseite xi haġa?
- Vital.* Chollox ctibt. Imxi immorru natuha lis-Sur Conti.

IS-SITT XENA.

BERNARD

- Bennard* Jena ghamilt ueghda, u sigur li ma nichsirieix. Daun it-tuajbin religiusi cull nhar ta tlieta l'euuel uahda tax-xahar jghamlu funzioni lil Sant' Antnin, il kaddis tal miraculi, jena immur sigur, ma irric nonkos, għaliex dejjem sibtu f'collox. Tasseu li hua vuru protettur tighi!

IS-SEB GHA XENA.

STIFNU u BERNARD.

- Stifnu* Isma Bernard: (*dan taparsi indekx*) inti taf tajjeb, chemm jena naf nistma il pariri tighech u chemm ilec mighi tista tghid li jena dejjem katt għal pariri tighech. Immela għeidl li chif thossa: Tgħeid ibni P. Indri, irid jitla f'xi dignità tal Cnisia?
- Bernard.* Issa kighed nakbad! Ah! ma tarax li dan zmien mitluf! P. Indri hua anglu taht xbigha ta bnie-dem. Tithaddet mighu fuk id-dignitajet tal Cnisia, hua li ma iħobx ħlief il hajja f'kira u mohbia, dan collu ngħeidl lu jena tgħażak fl'ilma.

Imbghad jec irid, leuel ma niecol jen, sigur!
Iconna Cardinal! figuriamoci f'festi! x'rigali!

Stifnu. Frattant inti tid-dubita. Issa narau. Kis li ma tgheid xi chelma lil xi hatt, collox bis-schiet: kis li ma tohrogloex xi chelma.

Bernard. Sgur, inti xi hsibtni Siniur? Sta pazienza!

Stifnu. Jena taf chif nghamel, ingheid il Guardian (*imur*) ihajru u imurlu bil mod, dan jaf tajjeb imur ma dic ir-ruh kaddisa ta ibni. Ah! chiecu tirnexxi chemm incun cument!

IT-TMIEN XENA.

P. TONIN u STIEFNU.

P. Tonin Id-dispiacini, Eccellenza, jen hallejtec tistenna, imma ma ux per mia colpa, izda ghaliex kbat taħdita cbira ma P. Indri, u urejtu il hsieb li il Papa għandu fuku: imma collox għalxejn, chem hua diffici, li uihed ighaxueg sigra xieha, dak-sech hua diffici, li uiched inehhi minn mohħ P. Indri dan il hsieb tal firda min collox. Jena inkas nista nghamel actar milli għamilt, ghaliex jena Direttur spirituali tighu, u bhala tali, na bizzejjed x'ruh kaddisa hua. Niftacar ucoll li mita darba a pieni vati, chien mghazul Superiur tghana, ma accettax. Ghalec jixrak nirrispettaw il volontà tighu; u mita sama minni li missieru iridu jehu unuri; u dignità, beda jolfolk u jibechi u ried jigi mighi, biex tisma min fommu stess il fehma kauuija tighu.

(*Mil bghod instama id-dakk tal ormonium, u P. Indri icanta fuk it-ton V.*)

"Benedicam Domino in omni tempore: semper laus ejus in ore meo. Multæ tribulationes justorum: et de omnibus his liberabit eos Dominus."

Stifnu Din il vuci ta P. Indri li kighed jitlob fil Capella privata.

ID-DISGHA XENA.

(P. INDRI bil Crucifiss imdendel fil curdun u l'ohrain.)

P. Indri Hallini o missier mahbub tighi, li b'sinial ta imhabba li għandi leic, imbuslec ideiċi. U chif katt sata icun, o missier, li id-dahħal f'mohħoc, hsibiet ta fruha fuki? Jena iben tal cbir fkajjar t'Assisi, li għaliex il fakar chien ghana, jena im-biddel dan il hsieb li ilu tant zmien fuki? O missier ta kalbi, jena bil ħniena nitolboc; li ma tueggalix kalbi izied bil hsibijet ta unuri u dignità; huejjeġ li kātt ma hlomtom. Eċċu (*urieħ il Crucifiss*) dan biss hua is-sinial tal gloria tighi, dan il Crucifiss stess li bghatli il Papa. Deh! O cbir Alla, nehhi mil mohħ ta missieri cull hsieb ta unuri u dignità li għandu fuki missieri. Dan biss nixtiekk, u dan nitolboc.

Ttifnu Xein ma trit, u xein ma tfitħex? Hares lejha, u ara x'għandi fuk sidri (*jurih id-decorazionijet*) Inti uahdec ma tric tċabbar fl'unuri ir-razza tghana?

P. Indri Xi clim hua dana li kighed nisma. Daun huma huejjec godda għalija.

Stifnu Jena dejjem halleitec tħamel li trid, dejjem ir-riġispettat il volontà tigħeġġ, izda din id-darba

- P. Indri* jahtiglec tghokot ghal dac li irid in-neputi ti-ghech il Papa, u ghal dac li irid missierec.
(igheid f'kalbu) O Alla tal hnieni misslu kalbu biddillu fehemtu!
- Stifnu* Listoria sublimi ta l'antenati tghana, din lissestes belt li fiha tuelid, keghdin jistenneuc tghid iva. sabiex ihejjulec festi lactar cbar. U jena dan irridu, u dan nixtieku!
- P. Indri* (*Mahrug barra minnu in-nifsu*) Ma liema gloria nista inzid jena lil famiglia? liema gloria? Etern Alla, inti li min gebla samma hrigt ilma safi u bil cotra, inti tgharaf il klub ta culhatt, biddel il kalb ta missieri, u ahfirlu. (*ihares lein ir-ritratt t'ommu*) O helua, o mahbuba mamà, isa fittex ghein lil mahbub ibnec Andrea, ara fliema duejjak insab!... keghda tithaccli...
(igheid benfasi) Vittoria! Vittoria!
- Stifnu* Ibni irbahtli kalbi! (*jintafa fuku u ighanku*) halli teun ghal dejjem il gloria tighac Gesù Crucifiss. Nibghad malair il currier ghar-Ruma Addio? (*ihares lein il Guardian.*) Nahseb li jasal seuua.
- P. Tonin* Ghiddlu ma jitlifx zmien.
- P. Indri* Nizzich hair missier, il barca t'Alla tixtered fukee.

IT-TIELET ATT.

Ix-xena tippresenta muntania, innahha tal-lemin ta min ihares Cunvent cheichen b'camra praticabili, uraiha rampa li tinzel sal fond; In-nohha tax-wellug grotta fein il bieb tahha salib cbir. F'nofs ix-xena bosch li ihalli passag li iuassal sal grotta.

LEUUEL XENA.

P. INDRI *fnofs il bosch.*

P. Indri Nizzich hajr o Sinjur li flahhar smait talbi, usalt fl'art imueghda, li tant chien ili nixtieka, usalt f'dan l'ahrax. Is-schiet u il gabra dejjem chien l'ghaxka tighi. O muntanji li tinsabu maduari, intom o sigar xiuh, mighei fahhru l'Alla! o dessert mahbub tighi, inti ghal kalbi actar mil palazz tas-Slaten; u din it-tama li għandi fuki actar hia ghalia sabiha mil porpora tar-Re! Haun ninsab mohbi mil ghainein tal bnemin, ruhi actar tista tistghana bil favuri tas-sema, u ahjar tisma il vuci t'Alla. Issa ma għandi bzonn xein, jena ħeni; o pajiis x'cheichen birech u izzihair l'Alla! (ihares lein il Piglu).

IT-TIENI XENA.

P. TONIN *u listess.*

P. Indri O mahbub Superiur tighi, chemm għandi motiv nirringraziac! Inti ftahħli il Genna billi halleytni nigi f'daun innahhiet, din hia il bejta tal-hena u il consolazioni tighi. Eseu... natich il

kima u riconoscenza ta dach li ghamilt mighi, ippermetti li nintafa f'rigleich u imbusomloc, (*Jinxeħet fl'art u ibusomlu*).

P. Tonin Hija x'sejjer katt tghamel? deh! kum min em! Alla oġbu jisma talbec. Iva haun tista tghamel passi ta g' ant fi triek tal perfezioni; u timxi fit-triek tas-Serafiċu Patriarca Missierna. Mur iva fein jehdoch lis-Spiritu t'Alla, ithol fein joġ-boc dejjem izied il geuua f'dan l'ahrax (*jurieħ bidu*) u hemm tista tidhol f'estasi lactar helua u tuila. (*P. Indri jithol il geuua u jitreechen fil għar*).

IT-TIELET XENA.

P. TONIN

P. Tonin O art imbierca li inti tippossiedi tesor min din il fatta! Permezz tighu inti għad icolloc granet ta ferħ u ta ħena. Il kħusia ta P. Indri għat teun mgharufa mad-digna collha. Alla hua tal ghageb mal kaddisin tighu! Hua jogħġibu juri eburitu lil umili, u jaħkar lis-supper, jaħbi il verità lil għorrief tas-seculu, u iħabbarra lil eruieħ li huma xein kuddiem il ghainein tad-dinja. Eccu dan hua bniedem li fid-dinja sata tant jogħla imħabba fis-sinjurija u in-nobiltà ta razztu, hua tifel unicu ta famiglia illustri, ziut fortunat ta erba Papiet (1) u b'dan collu ma

(1) Innocenziu III u Ghirgor IX chienu proneputiet tal B. Andrea, u Alessandru IV u Bonifaciū VIII chienu neputiet, dan l'ahhar uieħed min-nahha t'ommu.

Fis-seculo XVIII (1721) giè mghamul Beatu, mil Papa Innocenziu XIII mir-razza tighu neoll.

intefah xejn, id-disprezza il ghana in-nobiltà, id-dignità collha li jistghu jinghatau fid-digna. X'hoss hua dana. Min gej fuki? (*iħareslein it-triekk li tati għal Cunvent.*) Jecc nara tajjeb, dauna huma Brunu u Vitalianu.

IR-RABA XENA.

P. TONIN, BRUNU u VITALIANU.

P. Tonin Chif geitu haun! għatecom haun! Uhudcom gejtu f'dan l'ahrax, f'daun it-torok tant uahxja?

Vital. (Jimsak il-gharak) Ma ahniex uhudna lè P. Tonin! eccu gej urajna il mahbub tghana Bernard, Eh... eja! eja... ghaggel (*isejjahlu u jghamillu is-siniiali b'ideih*).

Brunu. Ix-xeuka cbira li għandi, u li actar ma jghaddi izzmien actar tieber, li narau il P. Indri, uassiltna sa haun; u jena għalchemm x scheichen u ma niflaħx, izda din it-telgha tirta bil ferha, biex infitħex nasal.

IL HAMES XENA.

BERNARD u l'ohrain.

Bernard. U ma ux greu! kalghouli papasi... jahsbu li jena għadni bħalom... bla nifs usalt haun!

P. Tonin Bil mod, striehu. Ma chif usaltu bil mixi, gejj-jin min Anagni!

Bernard Bil mixi! sigur li din ma teunx izqed, (*iċċottu l'gharak*) huma forsi geu xi darba oħħra, imma jena katt. F'dan il-pajjis f'Pigliu, halleina iz-zuiemel, huma rieba xi ftit fuksom, ghaliex daun is-siniuri jafu jirebu tajjeb, izda jen ma

- nafx, ghan-nitfa ma more ghar-rasi xi trid tghamel P. Guardian? xiahna (*jisghol*) daun it-tfal it-triek chiluha. Ma għandniex x'nistgħaż-żu, ghaliex mita cont bħalom, ma kontx inkas minnhom!
- P. Tonin* Benvenuti. X'gibeom dan l'ghodu f'dan il eun-vent hēch bogħod?
- Bernard* Ghanna daun il carti, din l'ittra u x'naf jen tas-Sur Conti, u kalli hafna biex nokħod attent ghalihom (*jicconsegnalu l'ittra*)
- P. Tonin* Tnejeb, halli nabsbilcom biex tieħdu xi hagia, gejin min triek min din ix-xorta, ghaliex sgur li mejtin ghaliha (*ighamel innuċċali f'ghaineiħ, jiftah l'ittra u mistghageb*) O cbir Alla! Ma chif!... possibli li il currier mar dritt Ruma, Santa pacezia... chif nibda nagħmel... (*imur*)
- Vit. u Bru.* (*ikumu*) Nokogħdu nistenneuh haun.
- Bernard* Ismagħni mahbub tighi Vitalianu, din id-darba għamila hoxna. Ma ngheiċ għaliha..... imma ġares x'gharak għandu dac l'imseichen! (*juri il-Brunu*) Bdeid tghati chem tiflaħ, uha jigri uaraieħ, contu doncom zeuġ cervi tiġru titil-ghu mal muntagna. Jena ma klaiċ għainejha min fuķechom, u cont nitħexxex naracom, u bdeid nara nistax nilħakkom: imma spiċċau riglejja għal collo, cont xi darba..... imma niżże-hair l'Alla, usalt bħalcom. — Imma b'die l'ittra eee urgenti x'ried igħeid is-Sur Conti?
- Vitalianu* Taiba din! x'nibda ngheidlee, forsi jen naf aktar minnec? Biss nista ngheidlec li il Guardian mita kraha baka mibluh.

Bernard Jena ma nafx!.....jen ma nafx, ghax.....

Vit. u Bru. Mela gheidilna xi haġa ?

Bernard X' nibda ngheidileou ? Intom teunu tafu !.....

IS-SITT XENA.

FRA FRANGISC *igib ix-xorb, u lis-stess nies.*

Fr. Frang. Ghaun jen, ħbieb ta kalbi. Hudu kattrat taiba
ghal għarak. (*iġgħalom jixorbu*)

Collha Grazie Fra, grazie hafna.

Fr. Frang. Chem intom ghaijenin jahasra!—X'ahbar taiba
għibluna xein ?

Vitalianu P. Andrè fein hua, għadna ma rainieħ xein ?

Fr. Frang. Jinsab mohbi f'dae il għar. (*jurihom il grotta*)
Ah ! chieu contu tafu, uliedi, bil penitenzi horox
tighu, is-saum ta cull jum u aktarx ħobs u ilma,
id-dbiecir ta gismu, għadajjar ta dnia jinżlu
min gismu, uara id-dixiplini li jghamel, jorkod
ftit u xein chem imid rasu fuk il kiha ta l'art:
f'die il grotta ġeuua il blat, jghamel l'orazioni, u
jakra il cotba imkaddsa leil u nhar. Eccu gei!
... nituarbu ftit isa biex tarau hueijeg ebar.
(*jistakbeu uaru is-sigar*)

IS-SEBGHA XENA.

P. INDRI' (*ftit bghod mill Grotta.*)

P. Indri' O Missier celesti, chem inti tal hnieni mighi !
B'liema ciem hua biżżejjed biex niżichair għal
daun il beneficci bla kies li għamilt mighi !
Jena l'infimu fost il bnedmin collha, u l'actar
vili fost il midimbin !— Ifrah, o ruh tighi, ma
Gesu Redentur tighac ! O Gerusalem celesti,

iftahli il buieb eterni tighac; u inthom o prin-
epijet Angeli tas-sema, uarbuli dauc il purtieri
biex nista nara u nitaxxak b'uiċċe is-Sultan ta-
com. Ir-ruh tighi tixtiek tarah actar miċċ-cerva
mita teun mejeta bil għaċċ, u tara l'ghain u ma-
tistax tixrob, int o Alla tighi, ghain ta ilma ħai
ghar-ruhi. O Imħabba divina, ruhi hia mixghula
għalik (*itafha gharcubteih*) cabbar, tini dina
l' imħabba.....ruhi ma tiflaħx iżied.....Chem
seijer iddum ma nigi ingaudic u imbiercech għal
dejjem !..... (*jarfa ideiħ lein is-sema*) Chem
indum ma nigi miac fil hena ta dejjem !.....
(*jithol fil grotta*)

IT-TMIEM XENA.

Fr FRANGISCO, VITALIANU, BRUNU u BERNARD.

Fra Frang. (*iuakkaf lil Vitalicanu*) Per carità, ibni fein
seijer ?

Vitalicanu Tridni immur nilkghu, immur feinu, imbuslu
riġleih ?

Brunu (*miżmum min Bernard*) Hallini ! hallini Ber-
nard ! Triè thallini ? Patri Indri, dac il kaddis
irrid narah.

Vit. u Bru. Iva hua kaddis, kaddis tasseu !

Bernard Jena mita nismahhom iseihulu kaddis nitghen-
na !.....O tuajeb u kaddis Patri Indri, itlob
ghal imseichen Bernard, li refech bosta drabi
fuk dirghajh u min jaf chem għankek u biesech.

Fr. Frang. Tfal taiba, okogħdu quieti, ma niddisturbaux
ruh kaddisa, li kieda tithaddet ma Alla tahha,
għaliex ecc incunu noffendu l'umiltà tighu !

ID-DISGHA XENA.

Mons. GIUSEPP, STIFNU Patri TONIN u lis-stess.

(*Seguitu ta paggi li iġibu il capell cardinaliziu. Jinstama idokk l' armonium. Hleuua ta vuci geija min geuua: Viva, viva il ġdid Cardinal! Evviva deijem. Bernard, Fra Francis, Vitalianu u Brunu mistħagħbin iħarsu l'ghaun u l'inn.*)

Lis-stess vuci: Sia gloria al Padre Andrae, al nuovo Cardinale di Santa Romana Chiesa! Evviva! Evviva! Il cant u id-dakk jistalla cul-hatt jithol fix-xena)

Mr. Gius. (*idauuar uċċu lein P. Tonin*) Ma feinu mohħbi P. Indrì?

P. Tonin Arah emm, Monsignur. (*jurih*) Dac hua l'ghartighu, l'ghamara prediletta tighu.—Patri Indrì hia maħbub ersak l'ghaun u ismgħani.

P. Indrì (*ideiħ marbuta, rasu imbaxxia, jersak bil mod il mod u bl'umiltà collha*) Min giè jaħasra it-tħalli din il paci u il hena li aun kied ingaudi għal grazzia t'Alla l'imbierec?

Mr. Gius. Il Papa Bonifaciu VIII ziu maħbub tighac irid jgholli fl'ghola dinjtà tal Cnisia Jixtiekk li id-daul ta kdusitec ma jibkax iżied mohbi taħd l'art, imma bħala daul risplendent jigi imkied fuk l'ghola muntanja tal Cnisia. Din il haġa il Papa irid jgħamilha m'ux imħabba in-nobiltà ta razztec, iżda imħabba il kdusia u il virtù tigħec U ghalec għoġbu jooffrilec u jippresentalec f'dan lis-stess loc miserabili tiac ittra apostolica u il

cappell cardinaliziu. Eccu, accettahom di grazia.
(jehu mil bacir il cappell cardinaliziu u l'ittra apostolica u ineuuilhom lil P. Indri)

P. Indri (*uahdu*) O gran Alla mahbub tighi, f'liema tigrif inti mil gdid kghettnej! Ghaliha dan l'unur li in-Neputi tighi irid jatini ma ux ferh u hena, imma hu dueijak u duluri ebar. (*iħares lein Mr. Giusepp*) Monsinjur, jen m'inix denn ta lebda unur, ghalec mil gdid nirringrazzia hafna lil Papa min din id-dinnjtà li offrieli; nitolboc tgħeidl lu, li jena ma irrid xein, u li nitolbu bil ħnieni ihallini immut fil hena ta kalbi, f'dan il għar miserabili bil libsa ta povru patri conventional. U ghaliex jaħasra irrid johroġni min din il għirna għażiż, li fiha daħħalni Alla stess? Unuri, dignità, cburia x'inhuma katt? Berak li ileħħ u jispiċċa, biex jghamxu l'imsej-chen bniedem. (*iħares lein il P. Guardian*) O Patri Guardian ghakli tighi, għein chelma int ucoll, nitolboc, u għamel li jena nibka f'dan il għar, sabiex ruhi tispira fil hena ta deijem.

P. Tonin (*risolut*) Nir-rispettau il volontà ta Patri Indri, ghaliex din hia il volontà t'Alla!

P. Indri (*jinxtet arċubteih*) Nirringraziach, o Sinjur, mil fond ta kalbi, li fl'ahhar irbaht!

IR-RABA ATT

(Lis-stess xenariu tat-tielet Att)

L'EUUEL XENA.

VITALIANU *u* BRUNU *fein il ghar.*

Vitalianu Eija hia, issa hua il uakt li narau din il grotta ta Patri Indri. Eija, issa seuua ahna uhudna!

Brunu Trič ngheidlec is-seuua hi, chem chem ma ni-tuahhx nithol f'dac il ghar icrah u mudlam! Ah, nitchexchex!

Vitalianu Isthi hi, inti taparsi tant thob lil P. Indri, u ma issemmix hlief ismu, tgheid li trid tokghod deijem ma duaru, u imbgħad.....

Brunu Iva, collu veru, għarani gei.

Vital. Ara? haun jorkot P. Indri.

Brunu Santo Iddio! Chif jghamel biex jithol f'dan il-loc ecc baxx, hua li hu tant tuil? Hares hia (*iħarsu*) dan il gebel collu hua imxarrab b'demmu.

Vital. Dan ma kalulniex l'aic, li P. Indri jitbiccer u jinhakar bil flagelli; u min gismu jinslu ghadajjar ta dmja, u li f'dan il għar jokħġod gharcup-teih, jeu imejjel rasu ma l'art?

IT-TIENI XENA.

FRA FRANGISC *u l'ohrain.*

Fra Frang. U chif chelcom il hila tiġi f'dan il-loc imkaddes? chif geitu haun uhutcom?

Vital. Bil mod Fra, tishonx. Ahna billi nafu li P. Indri ma jonkos mill'uffieciu, imur igheidu mar-Religiusi l'ohra, ghedna dach ieun il hin, li nistgħu inzuru il għar tighu.

Fra Frang. Alla jahfrilhom! I simghouni, Taurauh dan l'ahrax? Tajjeb: mita collox ieun fis-schiet u rieket id-demoniu ikabbat collox, jinstama tuerzik fl'aria, ghajat li iuahħax, ir-rih ivenven u ibazza is-sigar għalchem għolia u kauuża imiddom ma l'art. (*Brunu index ma Vitalicanu*) hia ta kalbi daun collha tentazionijet ta l'ghafrid biex ibazza lil P. Indri u ma ihalliehx jħamel orazioni. Emm (*juriha*) dich il kattara, li minna ieċ-ċarċar itit ta l'ilma min dich il muntania, emm P. Indri ikighed il kannata biex jīgħor cotx il-ħġa biex itaffi xi ftit il ghacc tighu. U id-demoniu arah, imur igarrafilu u jħamilielu tħlief. P. Indri xein ma jieconfondi, jarġa igiba bħal kabel, u ara (*jurieħ*) b'dae is-sinjal tas-salib li għamel fil blaġ, iharrbu id-disprat, u javvilieħ, għax jara li għasak fl'ilma. Kight inhoss xi hatt gej, ejjeu nistahbeu (*jistahbeu uara is-sigar.*)

IT-TIELET XENA.

P. INDRI *gej mil cunvent għal għar tighu*

P. Indri O ruh tighi, holl il-sienech, u canta innu ta ringraziament lil Alla li jista collox, li mighac ogbu juri il hnienā colla tighu. O xemx itfa ir-raggi imdeħba tigħeħ, sabiex mighi icantau il lodi l'Alla, kuddiemu jitharreu il ix-xmajar, u il muntanji jithenue. Ilma pur u safi jghatu gloria l'Alla bil-hass helu taħhom, intom o zbieħ u diversi għasafar faħħru l'isem imkaddes tighu bit-tisfir helu u rari tgħacom. (*iħares lein is-*

salib) O Salib imkaddes, inti uahdec l'eredità tighi, uahdec is-sehem tighi collu! O Vergni Maria, ilka dan it-tifhir (*juriha il cteb*) li il povru ibnec Indri, jatic f'dan il cteb li fieħ jit-haddet fuk il ħlas divin tighac.

IR-RABA XENA.

FRA FRANGISC, PAGG *u l'istess.*

Fra Frang. (*jimxi lein il għar*) Ejja (*igheid lil pagg*) Ejja tibza xejn. Dan hua dach il pagg (*igheid lil P. Indri*) li gib ir-rigal tal-ħut, u imkarrak mid-demoniu heba xi ftit minnhom hemm fit-tarf tal-muntagna, u mita mar sabom srieħ lefghat. Issa id-dispiaciex milli għamel giè jitolboc mah-fra (*il pagg jintafa gharcupteih*).

P. Indri Alla jahfirlech ibni, dac is-serp li sibt min floch il huta, li tant bezzech ghaliex tasseu chien iuah-hax, juric id-dnub tigħeġ: ghalecc kis li tghokkod attent min issa il kuddiem għal impieg ti-għec. Issa kum min emm; u irrid li tiehu rigal iħor lin-neputi lil Papa, biex impattilu tar-rigal li bghati lna. Ara (*jurih*) dich is-sigra tat-tin, emm fil fond, għalchemi jannar, mischina tat-tna il frott, mur ghazel mil lisbah li fiha u hundu rigal lil Papa (*P. Indri jithol fil grotta*)

Fra Frang. (*lil pagg*) Mur obdi, taħsibx li sejjer mas-sibx frott, billi aħna fl'ahrax u l'akkal ta jannar, u colloxx miesi bis-silġ. Jista ieun li P. Indri ma jgħamilx li irid?

IL HAMES XENA.

Mr. GIUSEPP, P. TONIN, VITALIANU u BRUNU u il PAGG.

Gius: Compli, compli, Sur Patri gheidinna xi haġa mil hajja amirabili tighu.

P. Tonin Culfein nitfou ghajnejna, cullimehien insibu l'ghegiubiet tal virtù u tal miraculi ta P. Indri. Fil uakt li chien jipprietca lil poplu f'dan il pajis li għandna taħtna, inxteħet għarcupejħ, u halla fuk dich il gebla samma is-siniali tar-reputnejh. Tistghou tmorru tarau. U mita finzul ix-xemx chien kighed jitlob għar-ruh ta Carlu I Sultan ta Skallia, li chien jinsab ibati fil Purgatoriu, rah bit-talb tighu tilgha is-sema sabieħ u jiddi bħax-xemx. U chif nista nghoddilcom in-numru bla kies ta indemoniati, u invasati li min cul pajis jiġu, u hua iħarrabom lom bl'Isem t'Alla? Fuk dan ismu hua tal ghageb. Oh ja-hasra x'biza u x'ghafsa ta kalb igibulech dauch l'invasati, mita tarahom jitħauġu bhas-sriep, min halkom ħirġa rghaua, jghaitu iuerzku, jid-ghou dagħha ta l'infern.....

Vital. u Brunu Mamma tighi! Mamma tighi!

Gius: Oh! tasseu li kal seuua il Papa, mita semgħani ngheid li P. Indri, mairie, isir Cardinal bl'ebda mod. Dach hua kaddis, u jecċi nibka haj urajħ, jena stess inkeghdu fuk l'artali!

IS-SITT XENA.

Gejjin min-nahha tal Grotta.

BERNARD mal PAGG bil koffa fidejh u l'ohrain.

Bernard. Mr. Giuseppi, Sur Conti; arau x'rígħal P. Indri, bghad lil Papa neputi tighu: koffa tin frisch,

Arau x'inhuma sbieħ! (*culħatt jersak jara*) Dan frott barra min zmien!

- P. Tonin* Cari miei, daun huma miraculi ebar li Alla għoġbu jghamel biex iħolli il kħusia ta P.Indri.
Bernard Għalchemm xieħ, chemm chemm ma ux jittant-tani li nicol uahda! Santa pazienza!

Vital. u Brunu Tasseu chemm huma sbieħ!

Vital. Jecc naf imnein, immur nakta xierba daluakt!

IS-SEBGHA XENA.

FRA FRANGISC *ma religius iħor imur ma duar il Grotta. L'ohrain jokogħdu in-nahha l'ohra jithattu bil mod uhudom, mistgħaqba.*

Fra Frang. (*iħares lein P. Indri, li kighed arcupteih gol Grotta*) O cielo! x'sfuria kighed nilma fuk uicech? chemm għandek nifs kasir?

P. Indri Isma, Alla sama talbi, ma idumx ma isejjahli mighu fil Genna. Il P. Guardian fein hu?...

Fra Frang. Sejjer insejjahlu... Jahasra x'telfa gejja fukna! (*jigri imur kuddiem il Guardiau*) tinkatax, jahasra, ahbar hazina sejjer natich.

P. Tonin X'inkala? Għeid?

Fra Frang. P. Indri uasal fl'ahħar ta hajtu sfuria tal meut għandu fuk uiceu, innifs nakas, chesah għal colloxx, ma bakalux hajja izied hua stess kalli.

Culħat flimchien: O xahbar chemm hia harxa!...

Fra Frang. Mita inti P. Guardian, ghettli biex noħodlu xi ftit tal brodu, u l'aham tat-tajr, hua raddilom is-salib u min ġol plat kamu b'deu jittajru ma

- duaru, jifirħu, isaffru u taru mal bosch, iħabbru il-kdusia tighu.
- Gius.* Xi kdusia! x'miracoli ta l'ghageb?
- P. Tonin* Allura, inti Fra, mur habbar. lil Communità għeidilhom ilestu għal Viaticu biex noħduh bis-sollennennit colla gnand P. Indri. Cos, stenna jena gej ucoll. (*Imorru ilcoll*).
- Stiefnu* Eccu fl'ahhar giè mitmum is-sacrificċiu tighi! Ma nismax lè iżied il-cliem helu tighu. O ibni kalbi, x'telfa cbira geija fuki issa f'xuhiti! U min seijer issa jieconsolani fl'erba tijem li baki ngheix fid-dinnja? — Jena bahala missierec xtakt, iva, li icolli ix-xorti narac imżejen bil-porpora cardinalizia, iżda, ibni, inti bniedem kaddis ippreferita għat-teżor tas-sema. (*Inxet-het fuk is-siġġu jipki*)
- Giusepp* Sur Conti, jena naf li għandec ragiun tipchi nirrispetta id-duluri tiac; ma jaħahsra iddejjakx bil-bichi tiac lil din ir-ruh kaddisa f'daun l-ħahhar sīgħat li seira tparti min din id-dinja tal-miseria biex tittaijar fil-ħdan tal-Creatur taħha.
- Vitalianu* (*jersak fein il Conti*) Le, Patri Indri ma imu ċ! (*qistama id-dakk ta l'armonium u il cant “O Salutaris Ostia!” u ic-cencil tal-kampienā*)
- Giusepp* Nixtehtu arcuppteina u nitolbu ahna ueoll (*cul-hall orcupteiħ jaddu il Patrijet bit-torci biex ikarbnu lil Patri Indri. Mita il Patrijt ma jidrux ictar Mons. Giusepp ikum*). Eiġeu imorru ahna ucoll lein il-grotta biex nassistu għal-hin tal-meut ta dana il-cbir kaddis.

L'AHHAR XENA.

*Jersku collha bis-schiet lein il grotta,
u ihallu jider lil P. INDRI' mixhut fl'art fuk
ftit tiben.*

P. Indri O mahbub Superiur tighi, huti ghezież, eceu fl'ahhar Alla chellu hnieni ninni u seijahli ghal hena ta deijem..... Is-Salib, is-Salib, iva ta Gesù icun deijem il hsieb, il hena tacom Dan hua ir-ricordiu li Patri Indri seijer ihallilem kabel jispira (*jati ctieb lil P. Guardian*)..... Itolbu ghalijh..... O Maria mahbuba Omm tighi, (*jider daul li jllumina il grotta collha*) Chem inti sabiha!..... O Maria! Maria, jena lest..... nittaijar ghal hdan tiac..... O M-a-r-i-a. (*Id-daul igheib*)

Giusepp Culhatt Cbir Alla! Chem hia helua il meut tal Kaddisin! Miet il Kaddis, miet il Kaddis!

P. Tonin Uliedi, deh! teghidux miet, gheedu li Andrea bedha hajja henja u gloriusa ghal deijem. Fuku għandu jipka mictub b'littri tad-deheb, tuieleed f'nofs il ghana u is-sinjuria, ried isir fkajjar u umili għal iñhabba ta Gesù. Issa kighed fis-sema icanta u ithenna, biex ipatti għal bichi li beka fid-dinja. Issa jittrionfa fil gloria, b'curuna li katt ma titbiel, ghaliex rebah bhala suldat kalbieni. (*Jħol paġ bil porpora u il cappell cardinaliziu*)

Giusepp U din il porpora u dan il cappel li hua mita chien hai għarraf iuarrab minnhi, issa emm bżonn li jghattu il gisem imkaddes tighu. (*joho-*

dom min idein il pagg u jirpusahom fuk riġ-lein il meijet. Tinstama vuci ta cant tat-tfal)

Vieni, deh vieni all'estasi
del sempiterno Amore!
vieni, bell'alma, allegrati
nel dolce tuo Signore:
le sante schiere angeliche
cantino gloria a te.

* * *

Fittej eija all'estasi
ta l' imhabba ta deijem,
eija, o ruh sabieħa u ifrah
mal helu Gesù għal deijem,
l' Anġli tas-sema fl' imchien
jghatue għal deijem is-sliem.

TMIEM.

Bis-sensia tal Cnisia.

[PROPRIETA' LETTERARIA.]

JINSABU GHAL MIN IRID JIXTRI
DAUN IL COTBA TA L' ISTESS AUTUR V. VELLA.

1. L'Omm tal Consolazioni jeu il Madonna tač-Cintura.
2. Hajja ta San Ludovicu, Re ta Franza, Protettur tat-Terziarij Francescani. — Ma fadalx.
3. Hajja ta Sant'Angelu martri Carmelitan. — ma fadalx.
4. Ir-Regula tat-Tieled Ordni Franciscan, bl'Indul. godda.
5. Id-Dedica lil Kalb SSMa. ta Gesù.
6. Id-devot tal Madonna tal Carmnu. — Ma fadalx.
7. Visiti lil Kalb SSMa. ta Gesù fis-Sepulceru.
8. Hajja ta Nunziu Sulpriziu.
9. Il Missier tal fokra, S. Antnin ta Padova.
10. Bidu u tnissil ta l' Opra tal Hobż tal fokra.
11. Hajja ta l' Apostlu Sant' Andrea.
12. Il Kalb ta Gesù agonizzanti.
13. Hajja tal Ven. Soru Gianna Antida Thoret, Fondatrici tas-Sorijet tal Carità.
14. L' Avvocata ta l' impossibbli Santa Rita.
15. Il Secolo XX dedicato a Gesù Redentore.
16. Tagħlim fuk l' Indulgenzi u il Giublueu.
17. Il Hamiema ta Norcia Santa Scolastica.
18. Il Labtu u il Curdun ta San Giusepp.
19. Ah Sant' Antnin, t' chellimli kuddiem Alla!
20. Il Medicina għal ugieħi tas-snin. Santa Appolonia.
21. San Paul.

T U I S S I A .

Fil Giornalett "In-Nisrani" ippublicainā il Haijet ta S. Giosafat; ta Sta. Cristina; ta S. Filemone; ta S. Odilone; ta Sta. Fede; il Cmandamenti t'Alla, u tal Cnisia imfissa bil-fattijet. Tal Ven. Giovanni Duns Scotu; il Viateu. Jecc icolna incoraggiment, jigifieri, jecc insibū associati, nerghu nippublikaulom għalihom.

Il klieh li jibka imur għal hobż tal fokra. **S**issa kas-samt hobż, huejeg eċċ. fuk £90.

SAC. V. VELLA.

L'Imdina. — It-triek ta lis-Sptar.